

ෆෙඩරල් මහ බැංකු රැස්වීමෙන් පසුව ඩොලරය පහත වැටී රන් මිල ඉහල නගයි

Dollar drops, gold soars following Federal Reserve meeting

බැරී ග්‍රේ විසින්

2010 සැප්තැම්බර් 22

එක්සත් ජනපද ෆෙඩරල් මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදක විවෘත වෙලදපොළ කමිටු රැස්වීමෙන් පසුව ඉදිරි මාස කිහිපය තුළ ඊනියා "ප්‍රමාණාත්මක පහසුකම් සැපයීම" යලි ක්‍රියාත්මක කරන බවට ඉඟි කරන ප්‍රකාශයක් නිකුත් කරන ලදී. මෙහි අර්ථය වන්නේ එක්සත් ජනපද භාන්ඩාගාර බිල්පත් හා අනෙකුත් සුරැකුම් මිලට ගැනීම සඳහා බැංකුව, ඩොලර් නෝට්ටු මුද්‍රනය කිරීම යන්නයි. මේ ආකාරයට සිය ශේෂ පත්‍රය පිම්බීම මගින් එක්සත් ජනපද මහ බැංකුව, දිගු කාලීන පොලී අනුපාතික පහත හෙලීමේ හා අවධමනකාරී කඩාවැටීමක් වලක්වා ආර්ථිකය ප්‍රමාණවත් පරිදි උත්තේජනය කිරීමේ අරමුණ සහිතව ආර්ථිකය තුලට ඩොලර් පොම්ප කරයි.

අගෝස්තු මාසයේ පවත්වන ලද අවසාන විවෘත වෙලදපොළ කමිටු රැස්වීමේදී දියත් කරන ලද ප්‍රතිපත්තිය ඉදිරියටත් පවත්වාගෙන යාමේ නිවේදනයක් නිකුත් කිරීමෙන් ඔබ්බට, මහ බැංකුව කිසිදු ක්ෂණික පියවරක් නොගත්තේය. ඒ වූකලී එහි කල්පිරීමට ආසන්න වර්තමාන උකස් පිටුබලය සහිත සුරැකුම් සංචිතය, ශේෂ පත්‍රයේ වගකීම් අඩුකර ගැනීම සඳහා යොදාගන්නවා වෙනුවට, නව භාන්ඩාගාර බිල්පත් මිලට ගැනීමට යෙදවීමේ තීරනයයි. සිය ගිණුම්වල පෙත්වන මහ බැංකුව සතු ඩොලර් ට්‍රිලියන 2 ක් වන මුදු සුරැකුම්පත් වටිනාකමින් එන වසරේදී පරිනත වීමට නියමිතව ඇත්තේ ඩොලර් බිලියන 130 ක් පමණක් වන තත්වය තුල, මෙම පියවර මූල්‍ය වෙලදපොළට කෙරෙන සංකේතාත්මක නිෂ්කාසනයක් පමණක් වනු ඇත.

කෙසේ වුව ද, "දෙපසකින් පහරදෙන" (ඩබ්ල්-ඩිප්) ආර්ථික පසුබෑමක් වලක්වා ගැනීම සඳහා වඩාත් ආක්‍රමනකාරී නය මිලට ගැනීමේ 21දා ඉදිරිපත්වූ යෝජනාව, ලෝක මූල්‍ය වෙලදපොළවල් කලඹවාලීය. එය, යුරෝ, යෙන් හා අනෙකුත් ප්‍රධාන ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව ඩොලරය, තියුනු ලෙස පහත හෙලීමට තුඩුදුන් අතර, අනාගත රත්රන් ගනුදෙනුවල

(ගෝල්ඩ් ෆියුචර්ස්) මිල ගනන් වාර්තාගත මට්ටම් කරා ඉහල දැමීය.

යෙන් මුදලේ විනිමය අනුපාතිකය පහත හෙලනුයේ ජපානය, යෙන් ට්‍රිලියනයක් පමණ අලෙවි කරමින් මූල්‍ය වෙලදපොළට කල ඒකපාර්ශවික මැදිහත්වීමෙන් සතියක් ඉක්මයාමටත් පෙර හා සිය මුදලේ අගය ඉහල දමන ලෙස බීජිං තත්ත්වයට බලකිරීමේ අරමුණෙන් චීනයට එරෙහිව වාණිජ පියවර ගැනීමේ එක්සත් ජනපද තර්ජන හමුවේ 21දා නිකුත්කල මහ බැංකු ප්‍රකාශය, එක්සත් ජනපදය ස්වකීයමය වූ ඒකපාර්ශවික මාවතට පිවිසෙන බවට කල ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශයක් බවට පත්විය. යුරෝපය හා ආසියාව තුල වෙලද ප්‍රතිමල්ලවයන්ට පාඩු ගෙනදෙන පරිදි එක්සත් ජනපද අපනයනයන්ට තල්ලුවක් දීම අරමුණු කරගත් පිලිවෙතක් මීට අන්තර්ගත වෙයි.

21 දිනය තුල ඩොලරයට සාපේක්ෂව යුරෝව සියයට 1.5 කටත් වඩා ඉහල ගියේය. යෙන් මුදල ඩොලරයට යෙන් 85 ක මට්ටමෙහුත් පහලට ගියේය. මෙයවූ කලී මූල්‍ය වෙලදපොළට යලි වතාවක් මැදිහත් වීමට ජපානයට ඉඩ සැලසෙන අවස්ථාවක් සේ සැලකෙයි. යෙන් මුදල ස්ථාවර කිරීමට අවශ්‍ය වුවහොත් තම ආන්ඩුව තව දුරටත් මැදිහත්වනු ඇතැයි ජපාන මුදල් ඇමති යොෂිහිකෝ නෝඩා එදින ම ප්‍රකාශ කලේය. වෙලද ගනුදෙනුවලදී වැඩියෙන්ම භාවිතා කරන ව්‍යවහාර මුදල් 16කට සාපේක්ෂව ඩොලරය පහත වැටුණි. ස්විස් ෆ්‍රැන්ක් මුදල ඩොලරයට සමාන විය. දෙසැම්බරයේ බාරදීමට නියමිත අනාගත රන් ගනුදෙනුවේ රන් අවුන්සයක් ඩොලර් 1289.40 ක් දක්වා වැඩි විය. විකාගෝවේ එම්එම් ග්ලෝබල්හි ස්ථාවර ආදායම් හා විදේශ විනිමය පිලිබඳ විශ්ලේෂක ජෙසිකා හොවර්සන් "මහ බැංකුව දැන් දුර්වල ඩොලර් ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කරන්නේ යයි කෙනෙකුට තර්ක කල හැකිය." යනුවෙන් පැවසූ බව වෝල් ස්ට්‍රීට් ජර්නල් පුවත්පත උපුටා දැක්වීය.

ජර්නලයේ විවාරක මයිකල් කේසි මෙවන් සටහනක් තැබීය. “සිය ව්‍යවහාර මුදල ලිහිල් කරන ලෝකයේ මහ බැංකු අතර න්‍යායකයා වශයෙන් එක්සත් ජනපද මහ බැංකුව තම තත්වය තහවුරු කරගෙන ඇත. පසුගිය සතියේ ජපාන මූල්‍ය බලධාරීන් කලාක් මෙන් එක්සත් ජනපදය ද මුදල් වෙලඳපොළට මැදිහත් වීමට ඉඩක් නැති තරම් වුව ද එය, වඩා දුර්වල ඩොලර් ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීමට අර අදිමින් සිටියි. 21 දා කරනලද ප්‍රකාශයේ එක් ප්‍රතිපලයක් වූයේ එයයි. එක්සත් ජනපදයේ උද්ධමනය පවතින්නේ, මහ බැංකු පැවරුම් බලයෙන් ඉඩ ලැබෙනවාට වඩා පහතින් යයි ෆෙඩරල් විවෘත වෙලඳපොළ කමිටුව එම ප්‍රකාශයෙන් කියා සිටියේය. ඉන් ඇඟවුම් කලේ, අවශ්‍ය වුවහොත් අමතර නය පහසුකරන පියවර ගැනීමට එය ඉටා සිටින බවයි.”

“මනාව තුළනයවූ ලෝකයක් තුළ අවධමනයට එරෙහිව සටන් කිරීම සඳහා ඩොලරය දුර්වල කිරීම අයෝග්‍ය ප්‍රතිපත්තියක් නොවනු ඇත. එහෙත් ගැටලුව වන්නේ තරගකාරීව අභිමිච්ච පිලිබඳව අනෙක් සියලු රටවල් කනස්සල්ලට පත්වන අතර, ඒ නිසා තම වලංගු මුදලේ අගය අඩු කිරීමට නැඹුරු වීමය. එය ජපානයට පමණක් සීමාවූවක් නොවේ.”

අවසන් කමිටු රැස්වීමෙන් මෙහො පැත්තට සිදුවූ වර්ධනයන් සැලකිල්ලට ගත් මහ බැංකු ප්‍රකාශය පෙනනුම් කලේ, එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය පිලිබඳ කටුක විත්‍රයකි. “නිමැවුමේ හා සේවා නියුක්තියේ ප්‍රතිප්‍රාප්ති වේගය” දිගින් දිගටම හීනවූ බවත්, “ඉහල සේවා වියුක්තිය, මන්දගාමී ආදායම් වර්ධනය, කුටුම්භයන්ගේ ධනයේ පහත් මට්ටම හා ලිහිල් නොවූ නය” තුලින් ගෘහස්ත වියදම් තව දුරටත් සීමාවූ බවත්, “උපකරන වෙනුවෙන් ව්‍යාපාරවල වියදම් වර්ධනයේ වේගය අඩුවූ බවත්, නිවාස ඉදිකිරීම් ආරම්භ කිරීම පහත් අඩියකට වැටුණු බවත්, බැංකු නයදීම් තව දුරත් හැකිලුණු බවත්” සැලකිල්ලට ගත්කල එසේ විය. ෆෙඩරල් අරමුදල් අනුපාතිකය ලෙස සැලකෙන ප්‍රධාන කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතිකය, අපේක්ෂිත පරිදිම 2008 දෙසැම්බරයේ සිට පැවති සියයට 0 හා 0.25 මට්ටමේ පවත්වාගන්නා බව මහ බැංකුව කියා සිටියි. “දිග්ගැස්සුණු කාල පරාසයකට” අනුපාතිකය “අසාමාන්‍ය ලෙස පහල මට්ටමක” පවත්වා ගැනීම පිලිබඳ මන්ත්‍රය, මහ බැංකුව යලි යලි උච්චාරනය කලේය.

අගෝස්තු ප්‍රකාශනයට තරමක් වෙනස් බස් වහරකින් බැංකුව පෙන්නුම් කලේ, තමන් එක්සත් ජනපද භාන්ඩාගාර බිල්පත් මහා පරිමානයෙන් මිලට ගැනීමට වැඩි සුදානමක් ඇති බවයි. ආර්ථික ප්‍රතිප්‍රාප්තියට අවශ්‍ය වුවහොත්, ඒ සඳහා අමතර ඉඩක් සැලසීමටත්, කාලය පැමිනියහොත් තමන්ට බලය

තිබෙන ආකාරයෙන් උද්ධමනය යලි බිහිකිරීමටත් තමන් සුදානම් බව මේ දෙවන ප්‍රකාශයෙන් කියා සිටියේය. මහ බැංකුවේ ඉලක්කයට පහලින් උද්ධමනය රඳවා ගැනීම පිලිබඳ සටහන, අවධමනයේ සම්භාව්‍යතාව ගැන මහ බැංකුව එන්ට එන්ටම කනස්සල්ලට පත්වෙමින් සිටින බවට හා ඊට එරෙහි පියවරක් වශයෙන් උද්ධමනකාරී පිලිවෙතක් අනුගමනය කිරීමට සුදානමින් සිටින බවටත් ඉඟි කරයි.

මහ බැංකුවේ සැලකිල්ලට භාජනය වන පියවර කිසිවක් රැකියා අර්බුදය මත සැලකිය යුතු බලපෑමක් කිරීමට සමත් නොවනු ඇත. අන් සියල්ලටත් වඩා මේ පියවර මඟින් බලාපොරොත්තු වන්නේ, ඉමහත් ලාභ වාර්තා කරමින් සිටින බැංකු හා සමාගම් වලට දිගින් දිගටම ලාභ ගලා ඒම සහතික කිරීම හා ව්‍යාපාරවස්තු මිල ගනන්වලට තල්ලුවක් දීමත්ය.

වාර්ෂික පදනමක ගනන් බැලූ කල, එක්සත් ජනපද ආර්ථික වර්ධනය දෙවැනි කාර්තුවේදී සියයට 1.6 දක්වා පහත වැටුණි. වසරේ ඉදිරි කාලය තුළ ද එය එම මට්ටමේම පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සේවා වියුක්තිය තව දුරටත් ඉහල නැඟීම වලක්වා ගැනීමට නම් තිබිය යුතු ආර්ථික වර්ධනය වන සියයට 2.5 ට වඩා මෙය බොහෝ පහත අගයකි.

2007 දෙසැම්බරයෙන් ඇරඹුණු පසුබෑම 2009 ජුනියේදී අවසන්වූ බව ආර්ථික පර්යේෂන පිලිබඳ කාර්ය මන්ඩලය 20 දින නිකුත් කල වාර්තාවකින් කියා සිටියි. මේ “ප්‍රතිප්‍රාප්තිය” පුලුල් වශයෙන් ඇමරිකානු ජනතාවට නොව, මහා ව්‍යාපාරවලට වාසි සැලසීමක් බව පැහැදිලි වන දත්ත ඊට ඇතුලත් විය. නිදසුනක් ලෙස, සිදුවී ඇතැයි කියනු ලබන පසුබෑම අවසන්වීමෙන් පසුව, එක්සත් ජනපදයේ දල රැකියා අභිමිච්ච 329,000 කි. මෙම වකවානුව තුළ ඩව් ජෝන්ස් කාර්මික සාමාන්‍යය ඒකක 2,500 න් ඉහල ගොස් තිබේ. මෙය සියයට 27 කටත් වඩා වැඩිවීමකි.

නෝර්ක් වෙස්ටර්න් විශ්ව විද්‍යාලයේ ආර්ථික විද්‍යාව පිලිබඳ මහාචාර්යවරයෙකු හා 2007-2009 පසුබෑම ගැන වාර්තාව නිකුත් කල කමිටුවේ සාමාජිකයෙකු ද වන රොබට් ජේ ගෝර්ඩන් උපුටා දක්වමින් නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් පුවත්පත මෙසේ ලිවීය. “අප රටේ දැනටමත් පවතින සේවා වියුක්තියේ ප්‍රමාණය හා ආර්ථික ප්‍රතිප්‍රාප්තිය හෙමින් සිදුවන වාතාවරනය, ලබන ජනාධිපතිවරනය කාල වකවානුව තුරාවට ද සේවා වියුක්තිය සියයට 9 ගනන්වල පවතිනු ඇති බවට අනාවැකි කීමට මග පාදා තිබේ.”

වර්තමාන “ප්‍රතිප්‍රාප්තියේ” පෙර නොවූ විරූ ස්වභාවය ගැන ඔහු සැලකිල්ල යොමු කරයි. “මේ

පසුබැම, සැබවින්ම අද්විතීය වන්නේ සේවා විද්‍යාත්මකයේ ප්‍රමාණය, ප්‍රතිපාදනයේ මන්දගාමී බව සමඟ එකට වෙලී තිබීම නිසාය. එය මීට පෙර සිදුවූවක් නොවේ” යයි ඔහු කියා සිටියි.

සැබවින්ම වත්මන් පසුබැම විටින් විට ඇතිවන පහත වැටීමක් නොවේ. ඒ වෙනුවට එය ලෝක ධනවාදයේ පද්ධතිමය බිඳ වැටීමක ප්‍රකාශනයයි.

සේවා නියුක්තියේ වැදගත් වර්ධනයක් ඇතිවීම හෝ සමාජ අර්බුදය ඉක්මනින් සමඵයකට පත්වීම කෙරෙහි බලාපොරොත්තු තැබිය නොහැකි බවට මැනදී නිකුත් කළ ආර්ථික දත්ත සාක්ෂි දරයි. රට පුරා නව රැකියා බිහිවීම දුර්වල වත්ම ප්‍රාන්ත රාජ්‍ය 27ක සේවා විද්‍යාත්මක අනුපාතයන් අගෝස්තු මාසයේදී ඉහළ නැඟී බව 21 දින කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව වාර්තා කලාය. ප්‍රාන්ත බෙහෝමයක පෙබරවාරියේ සිට වැඩිම විරැකියාවක් ඒ අනුව සටහන් විය. ප්‍රාන්ත 13ක සේවා විද්‍යාත්මක ඉහළ ගිය අතර 10 ක එය නොවෙනස්ව පැවතුනි.

සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ හා ඖෂධ පිලිබඳ යෝධ සමාගමක් වන ඇබ්ට් ලැබොරටරීස් රැකියා 300 ක් කපා හරින බව 21 දින නිවේදනය කලේය. දෙවැනි කාර්තුව තුළ කුටුම්භ ධනයේ අගය සියයට 2.8න් පහත වැටුනි. මෙය, ඒ අවධියේ විශාල වශයෙන් ව්‍යාපාර කොටස් වටිනාකම් පහත වැටීමේ ප්‍රතිපලය බව පසුගිය සතියේ මහ බැංකුව සඳහන් කලේය. 2007 දෙසැම්බරයේ පසුබැම ආරම්භවීමත් සමඟ ගෘහස්ත ශුද්ධ වටිනාකමේ ඇතිවූ සියයට 21 ක වැටීමෙන් ඒවා ආපසු පියවාගෙන ඇත්තේ සියයට 4ක් පමණි.

කාර්මික අංශයේ වර්ධන වේගයේ හීනවීමක් ද පසුගිය සතියේ මහ බැංකුව වාර්තා කලේය. ජූලි

මාසයේ එය සියයට 0.6ක් වූ අතර අගෝස්තුවේ වැඩිවීම සියයට 0.2 ක් පමණි. 21දා වෙලඳ දෙපාර්තමේන්තුව නිකුත්කළ වාර්තාවකට අනුව අගෝස්තුවේ නිවාස ඉදිකිරීම් ආරම්භ කිරීම සියයට 10.5න් ඉහළ නැඟී නමුත් නිරෝගී ආර්ථිකයකට අවශ්‍ය නව නිවාස ඉදිකිරීම, එනම් වසරකට ඒකක 598,000 මට්ටමට වඩා එය හරි අඩකටත් වඩා අඩුය. ප්‍රාග්ධන අර්ථශාස්ත්‍රය පිලිබඳ එක්සත් ජනපද විද්වතුන් වන පෝල් ඩේල්ස් උපුටා දක්වමින් ඇසෝසියේට්ට් ප්‍රෙස් වාර්තා කලේ “නිවාස ඉදිකිරීමේ කටයුතු විශ්මයජනක ලෙස දුබල මට්ටමක පවතින” බවයි. මිලියන ගනන් වැඩකරන ජනතාව මුහුණදෙන ගැඹුරුවන සමාජ ව්‍යසනය මධ්‍යයේ සමාගම් ලාභ හා විධායකයන්ගේ දීමනා වැඩිවීම පෙන්වුම් කරන්නේ, කම්කරු පන්තිය වෙත රැදුරු ප්‍රහාර එල්ල කිරීම සඳහා පාලක පන්තිය විසින් ආර්ථික අර්බුදය උපයෝගී කරගෙන ඇති කරමයි. වැටුප් පහත හෙලීමටත්, වර්ධන වේගය වැඩි කිරීමටත් මුලුරක් ලෙස සේවා විද්‍යාත්මක යොදාගනිමින් සමාගම් රැකියා කපාහැර තිබේ.

ඔබ්බා පාලනාධිකාරය සමඟ එක්ව හා ඊට අනුකූලව ක්‍රියාත්මක වන මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්ති සකසා ඇත්තේ, මෙම පාලක පන්ති පිලිවෙත ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ය. මූල්‍ය වෙලඳපොළවල් තුළ මහත් වින්තැහියක් ඇතිකොට සමාජ පිපිරීමක අපේක්ෂාවන් වර්ධනය කරන අවධමනකාරී සර්පිලයකට ලිස්සා යාමෙන් ගැලවීම සෞඛ්‍ය අතර වාරයේ මහ බැංකුව, ඉහළ සේවා විද්‍යාත්මක ප්‍රතිපත්තියක් ගෙනයාමට උත්සුක වෙයි. මෙම ක්‍රියාවලිය තුළ මහ බැංකුව, ලාභ ඩොලර් පිලිවෙතක් අනුගමනය කරයි. ඒ තුලින් සිදුවිය හැක්කේ ජාත්‍යන්තර වෙලඳම හා ව්‍යවහාර මුදල් පිලිබඳ නව ගැටුම් තියුණු කොට වඩාත් ගැඹුරු අවපාතයකට වේදිකාව සැකසීමයි.